Teknik & Miljø
Natur og Vand

Prinsens Alle 5
8800 Viborg

mlhtn@viborg.dk

Team vandprojekter
Viborg Kommune
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Att. Niels Åge Skovbo

Dato: 12-03-2026

Sagsnr.: 26/1879
Sagsbehandler: vpmlhtn

Direkte e-mail: mlhtn@viborg.dk

Offentliggørelse af restaureringsprojekt ved Madekilde

Viborg Kommune offentliggør hermed forslag til et projekt om udlæg af gydegrus og dødt ved i Madekilde ved matr.nr. 10fm Bjerring By, Bjerringbro. Projektet er fremsat af Viborg Kommune, Team vandprojekter. Projektet omhandler forbedring af de fysiske forhold ved at skabe gydemuligheder og skjul for fisk.

Offentliggørelse

Projektet vil blive offentliggjort dags dato i henhold til § 24 af Bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (BEK nr. 834 af 27. juni 2016). Ansøgningsmaterialet kan findes på Vandløb - Viborg Kommune.

Eventuelle indsigelser til projektet kan inden 8 uger sendes skriftligt til:

Viborg Kommune, Natur og Vand, Prinsens Alle 5, 8800 Viborg eller naturogvand@viborg.dk.

Efter offentlighedsfasen skal projektet endelig godkendes efter vandløbsloven. Efter godkendelsen er der 4 ugers klagefrist, inden projektet må udføres. En eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Projektet vurderes at kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, fordi vandløbet er beskyttet.

Der er indhentet accept til projektet fra administrator af matriklen. Viborg Kommune afholder alle udgifter i forbindelse med restaureringen. Arealadministrator bemærker, at omkostninger i forbindelse med retablering af evt. skader og kørespor mv. skal afholdes af projektets økonomi.

Projektet

Redegørelse for målsætning af vandløb og hensigt med restaureringsprojektet
Madekilde er ikke i sig selv målsat efter vandområdeplanerne, men ligger i forbindelse med Møllebækken og Gudenåen som begge er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne 2021-2027. Den nuværende tilstand af vandløbene er dårlig økologisk tilstand. Formålet med nærværende restaureringsprojekt er at forbedre de fysiske forhold ved at udlægge gydegrus og dødt ved, hvilket vil betyde bedre forhold for fisk og smådyrsfauna tilknyttet vandløbet. Projektet kan derfor medvirke til, at Madekilde og indirekte Møllebækken opnår en bedre økologisk tilstand.

Møllebækken (DK vandområde o8771_x)

Samlet økologisk tilstand:	Dårlig økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand:	Miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Økologisk tilstand, planter (makrofyter):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand, smådyr (bentiske invertebrater):	Høj økologisk tilstand
Økologisk tilstand, alger (fytobenthos):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand, fisk:	Dårlig økologisk tilstand
Økologisk tilstand, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

Gudenåen (DK vandområde c00626)

Samlet økologisk tilstand:	Moderat økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand:	
Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand, planter (makrofyter):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand, smådyr (bentiske invertebrater):	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand, alger (fytobenthos):	God økologisk tilstand
Økologisk tilstand, fisk:	Moderat økologisk tilstand
Økologisk tilstand, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

Redegørelse for forundersøgelser, der danner grundlag for projektet
Der er tidligere gennemført et restaureringsprojekt, hvor Madekilde blev genslynget i år 2015. I det tidligere projekt, blev der også udlagt gydegrus, men gyde- og opvækstforholdene for ørreder er fortsat ikke optimale. Se vedlagte projektbeskrivelse for uddybende information om projektet. Ansøger oplyser at der ikke er registreret gydninger på strækningen. DTU Aquas ørredekort har en enkelt station i Madekilden som viser dårlig/ringe tilstand for ørreder (1-99 pr 100 m). Det understøttet behovet for projektet.

Redegørelse for afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen
Vandløbsmyndigheden har foretaget en indledende vurdering af de afvandingsmæssige forhold og vurderer, at på grund af vandløbets fald og

gydebankernes placering i den nedre del af vandløbet, forventes der ikke at være en væsentlig påvirkning af afvandingen. Viborg Kommune fastlægger den nye skikkelse efter udlæg af gydegrus til den endelige afgørelse.

Etablering af 6 mindre gydebanker på strækningen forventes umiddelbart ikke at påvirke afstrømnings- og afvandingsmæssige forhold i vandløbet eller på de vandløbsnære strækninger. Udlægning af gydegrus sker med "stokkemetoden", hvor der forventes en maksimal opstuvning på 5 cm lige ved gydebankens start. Ansøger sikrer, at der ikke registreres en ændring i vandstanden ved at aflæse vandstanden 25 m opstrøms første gydebanke.

Udlæg af dødt ved i vandløbet vurderes ikke at påvirke afvanding og afstrømning, fordi antallet er begrænset til 10-15 grene langs hele strækningen. Det døde ved bliver fastgjort med pæle, så der ikke er risiko for at det bliver ført med vandet ved høje afstrømninger.

Der er gennemført en screening af projektet med henblik på at vurdere evt. væsentlige påvirkninger. Det vurderes, at alene på grund af projektets begrænsede omfang og vandløbets fald på 4-8 ‰ medfører projektet ikke væsentlige ændringer på afvandingen i vandløbet og de omkringliggende arealer.

Oplysninger om vandløbets nuværende og fremtidige skikkelse eller vandføringsevne og de hertil knyttede vandspejlsforhold
Madekilden er et offentlig vandløb med tilhørende vandløbsregulativ. Afvandingen i Madekilde er fastsat ved et geometrisk skikkelsregulativ. Udlæg af gydegrus og dødt ved forventes ikke at ændre på afvandingen, fordi projekttiltagene ligger i den nedre del af vandløbet.

Der ændres med projekt ikke på, at det forsat er Viborg Kommune der foretager vedligeholdelsen i vandløbet.

Oplysninger om de planlagte typer af foranstaltninger og disses placering
Projektansøgningen indeholder beskrivelse af udlæg af 6 mindre gydebanker. En foreløbig placering kan ses på nedenstående kort fra projektansøgningen. Udlæg af dødt ved vil være i omfanget 10-15 grene, som bliver fastholdt af pæle langs hele projektstrækningen. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at fastlægge placeringen af dødt ved, fordi det afhænger af forholdene på restaureringstidspunktet.

Figur 1: Foreløbig placering af 6 gydebanker som angivet i ansøgningen.

Fornødent skitse- og kortmateriale, herunder en plan og oversigtsplan i passende målestok

Arealerne omkring Madekilde er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven. I forbindelse med arbejdets udførsel vil det omkringliggende stisystem blive benyttet, så kørsel og oplag af materiale på beskyttede arealer undgås.

Figur 2: Oversigtskort over vandløbets forløb vist med grøn.

Konsekvenser for natur og miljø

Madekilde og de omkringliggende arealer er omfattet af beskyttelsen efter naturbeskyttelseslovens § 3, som beskyttet vandløb og mose. En ændring af de fysiske forhold i vandløbet kræver derfor en dispensation til tilstandsændringer, selvom der er tale om en forventet forbedring af tilstanden.

Projektet udgør ikke en risiko for, at Natura 2000 netværket bliver forringet, da der er 7,6 km til nærmeste Natura 2000 område (N34 Brandstrup Mose).

Afvandingen sker til Natura 2000 område N14 Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord, som ligger 36 km væk. Som ovenfor angivet vurderes det, at afvandingen ikke bliver påvirket af projektet.

Projektet forventes gennemført i 2026. Viborg Kommune, Team Vandprojekter afholder udgifter til materialer, grus, dødt ved, transport og leje af køreplader.

Har du spørgsmål til dette brev eller til sagen i øvrigt, er du velkommen til at kontakte mig direkte på tlf. 8787 5578 eller e-mail naturogvand@viborg.dk.

Sådan behandler vi dine oplysninger i Teknik og Miljø
Viborg Kommune behandler dine personoplysninger i henhold til EU's generelle databeskyttelsesforordningen (GDPR). Du kan læse orienteringen om behandling af dine personlysninger på viborg.dk. Har du ikke mulighed for at tilgå linket, kan du kontakte os for at få materialet tilsendt.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Hinsch T. Nielsen
Biolog

Bilag:
1. Oversigtskort over projektområdet
2. Projektbeskrivelse (vedlagt separat)

Kopi til:
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Dansk forening for rosport, dffr@roning.dk
- Dansk kano- og kajakforbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, Viborg@friluftsraadet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Viborg Museum, oldtid@viborg.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Jørn Kristensen, jorn-k@post8.tele.dk
- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk

- Bjerringbro Lystfiskerforening, formand@bjerringbro-sportsfisker.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Ålav for Gudenå & Nørreå, post@aalavgn.dk
- Ejer af matrikel nr. 10fm Bjerring By, Bjerringbro

Bilag 1 – Oversigtskort over projektområdet

Figur 3: Oversigtskort over området. Beskyttede vandløb er markeret med grøn streg og broer er markeret med røde streger.

VIBORG
KOMMUNE